

SỞ Y TẾ HÀ NỘI
TRUNG TÂM Y TẾ HUYỆN THANH TRÌ

PHÒNG CHỐNG TAI NẠN THƯƠNG TÍCH
ĐUỐI NƯỚC Ở TRẺ EM

Báo cáo viên: Bs Đỗ Anh Tuấn- Trưởng khoa Y tế công cộng và dinh dưỡng

NỘI DUNG

1

- Thông tin chung

2

- Thực trạng đuối nước

3

- Hậu quả của đuối nước

4

- Nguyên nhân và các yếu tố nguy cơ đuối nước

5

- Biện pháp phòng tránh tai nạn do đuối nước

6

- Xử trí sơ cấp cứu ban đầu

Đuối nước là gì?

Đuối nước/ngạt là trường hợp mắc là bị ngạt do chìm trong chất lỏng nhưng không tử vong, cần đến chăm sóc y tế hoặc bị các biến chứng khác.

Chết đuối là trường hợp tử vong trong 24 giờ do bị chìm trong chất lỏng (như: nước, xăng, dầu...).

THỰC TRẠNG ĐUỐI NƯỚC THẾ GIỚI

KEY FACTS

372 000
người chết mỗi
năm

Hơn một nửa
số người chết
< 25 tuổi

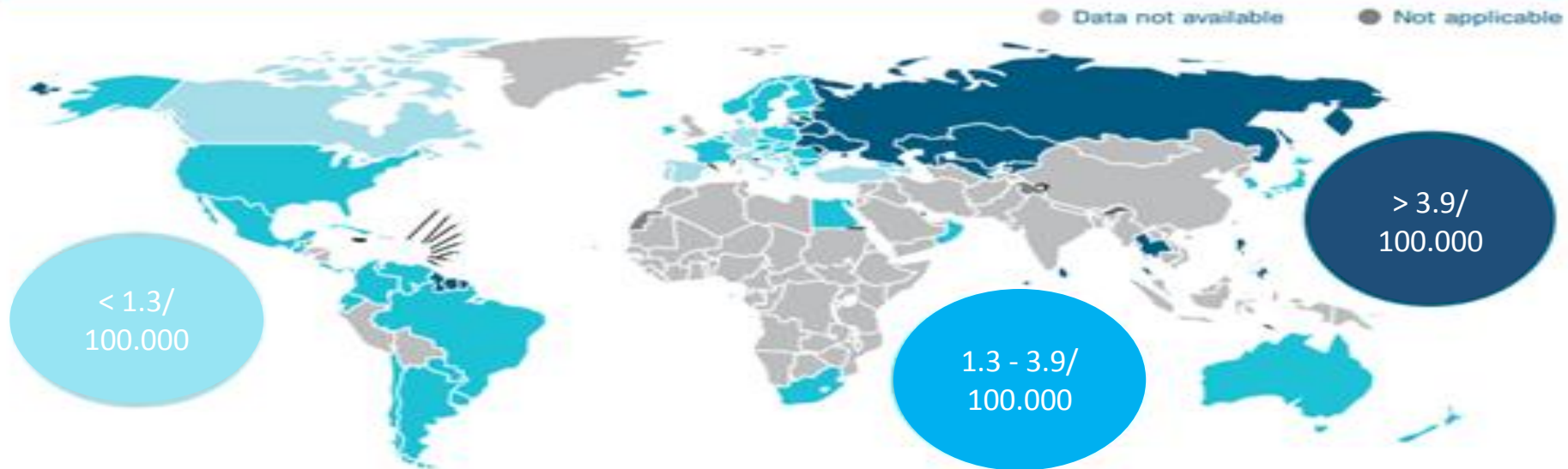
Tỉ lệ nam gần
gấp 2 lần nữ

1 trong 10 nguyên
nhân tử vong hàng đầu
đối với người < 25 tuổi

DROWNING RATES

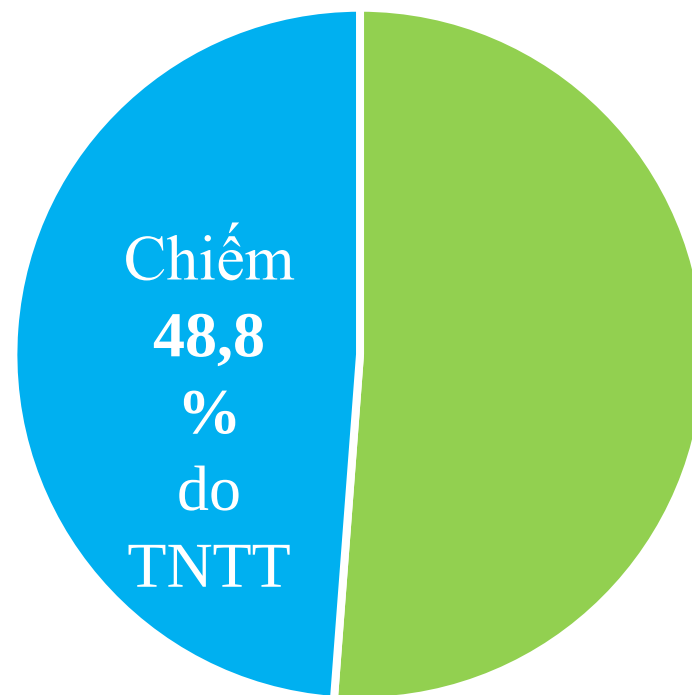
ĐUỐI NƯỚC TRẺ EM TẠI VIỆT NAM

Việt Nam có tỉ lệ trẻ em đuối nước **cao nhất khu vực Đông Nam Á** và **cao gấp 10 lần** so với các nước phát triển

> **2000** trẻ đuối nước/năm tại Việt Nam

Đuối nước là **nguyên nhân hàng đầu** gây tử vong ở trẻ em

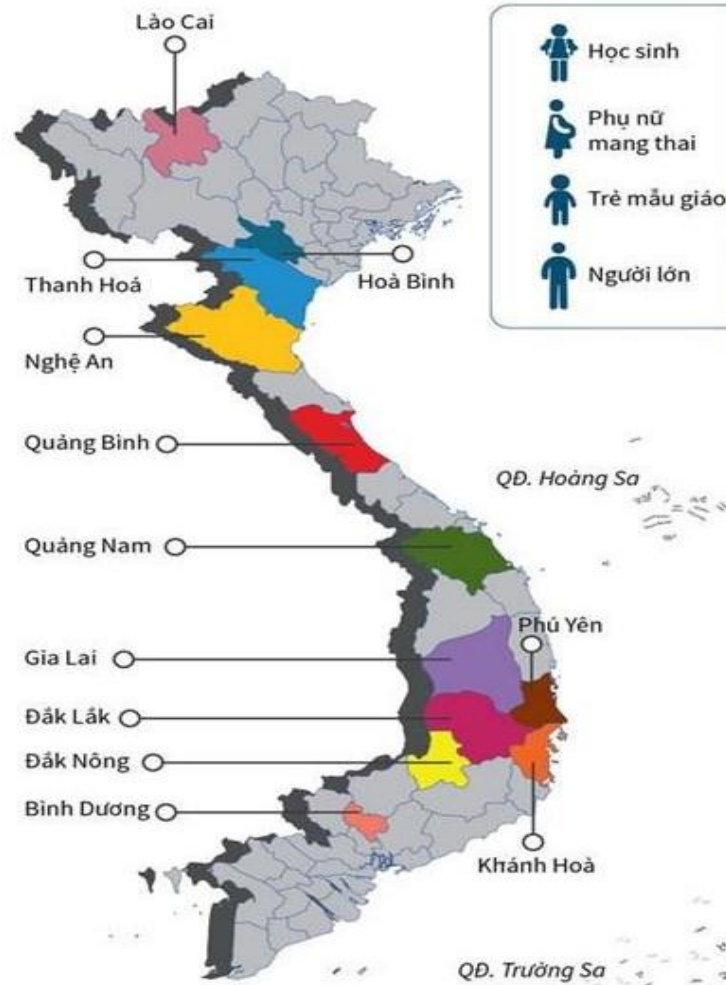
SỐ TRẺ BỊ ĐUỐI NƯỚC Ở VIỆT NAM GIAI ĐOẠN 2015-2017

Đơn vị: Số trẻ em

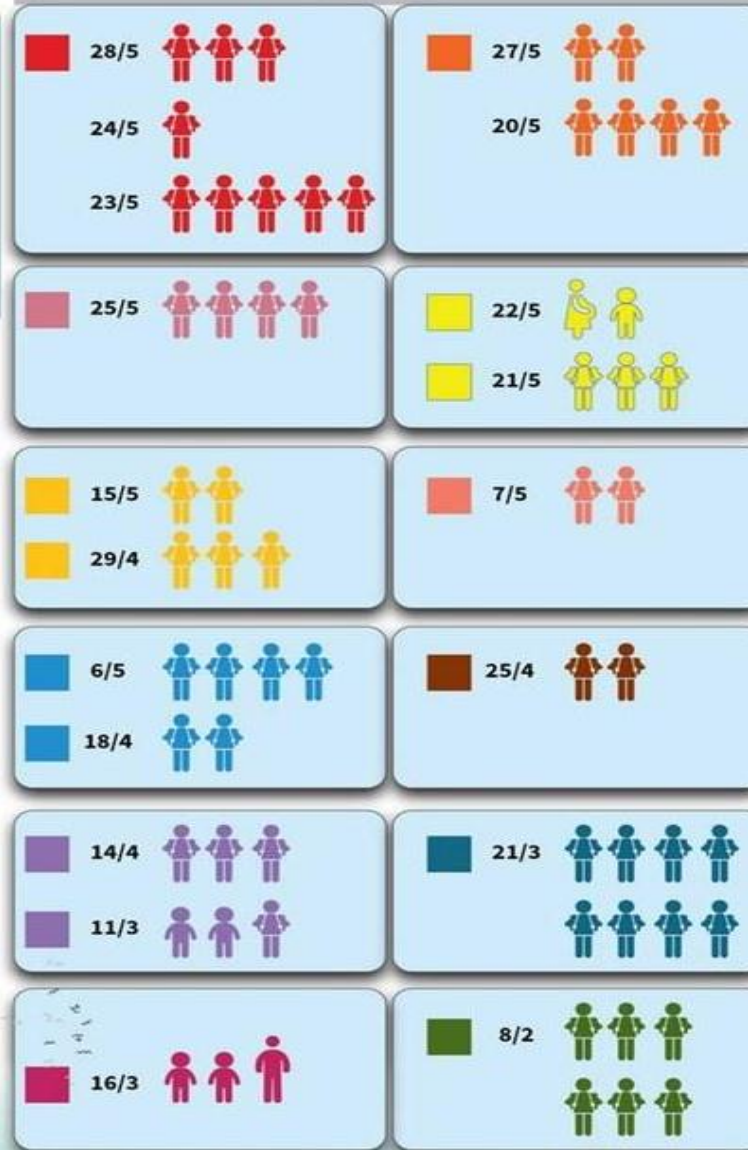

Liên tiếp các vụ đuối nước từ đầu năm

(nguyên nhân
chủ yếu là do
tắm sông,
suối...)

NGƯỜI CHẾT

Hầu
hết là
học
sinh

20/05/2020

Hiện trường vụ việc. Ảnh CTV

Sau giờ học về nhà, 2 nữ sinh lớp 10 của Trường THPT Bất Bạt (Hà Nội) ra sông Đà tắm đã không may trượt chân xuống vùng nước sâu, bị đuối nước.

Trước đó, khoảng 16h30 ngày 10/5, anh D. cùng nhiều cháu nhỏ trong gia đình rủ nhau ra kênh mương Đan Hoài (xã Hạ Mỗ) chơi. Sau đó, anh D. và cháu L. đã nhảy xuống mương nước để bơi.

Hiện trường nơi xảy ra vụ đuối nước.

10/05/2020

Trong lúc tắm bơi dưới mương, 2 nạn nhân bất ngờ bị dòng nước cuốn vào gầm cầu rồi chìm ngấm. Thấy vậy, các cháu nhỏ còn lại vội hô hoán và đi tìm người đến giải cứu.

Bé gái 17 tháng tuổi tử vong trong bể cá cảnh nhà hàng xóm

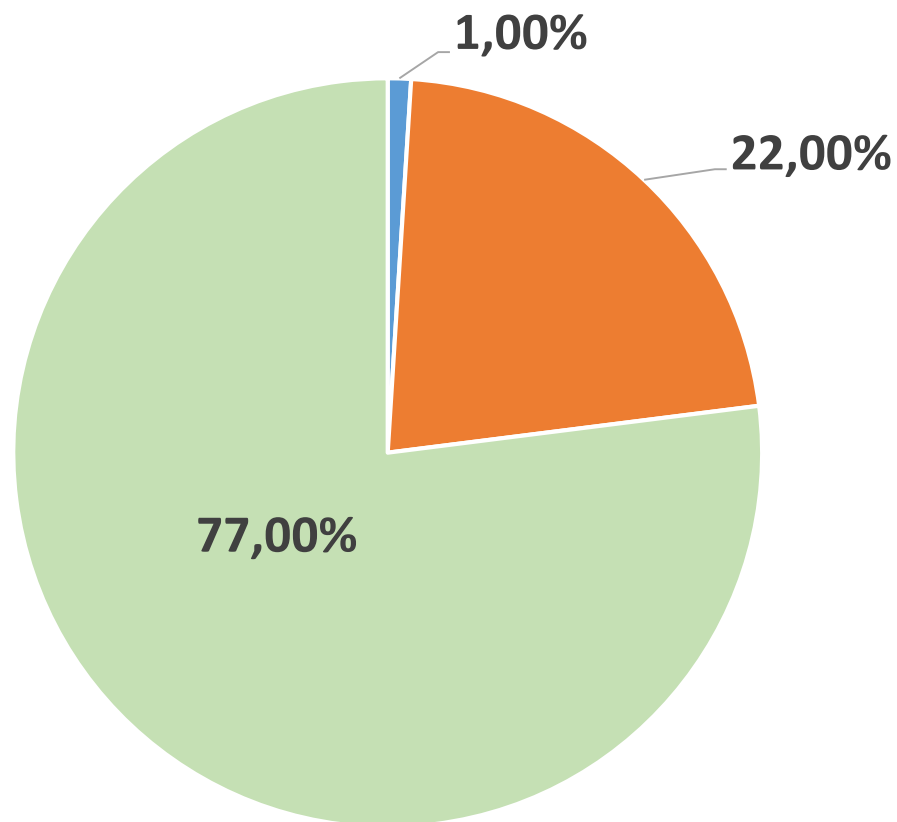
THỜI SỰ 25/08/2020

Khi sang nhà hàng xóm chơi, cháu Tr. không may bị trượt chân ngã xuống bể cá, tử vong thương tâm.

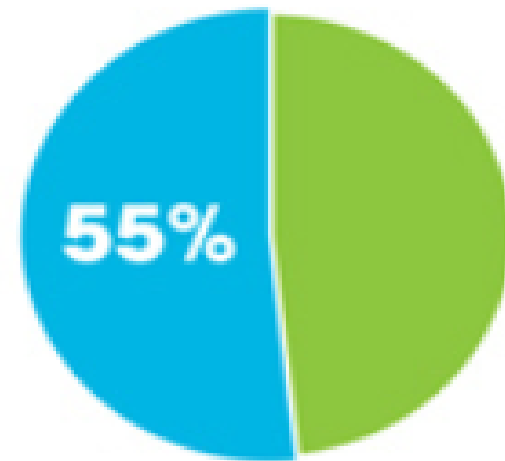
25/08/2020

ĐỊA ĐIỂM XẢY RA ĐUỐI NƯỚC Ở TRẺ EM

(Nguồn: Bộ Lao động Thương binh và Xã hội)

■ Tại trường học ■ Tại gia đình ■ Tại cộng đồng

55% trẻ em tử vong do đuối nước sống trong các hộ gia đình nghèo, chủ yếu là nông dân

Trẻ em nông thôn
Trẻ em thành thị

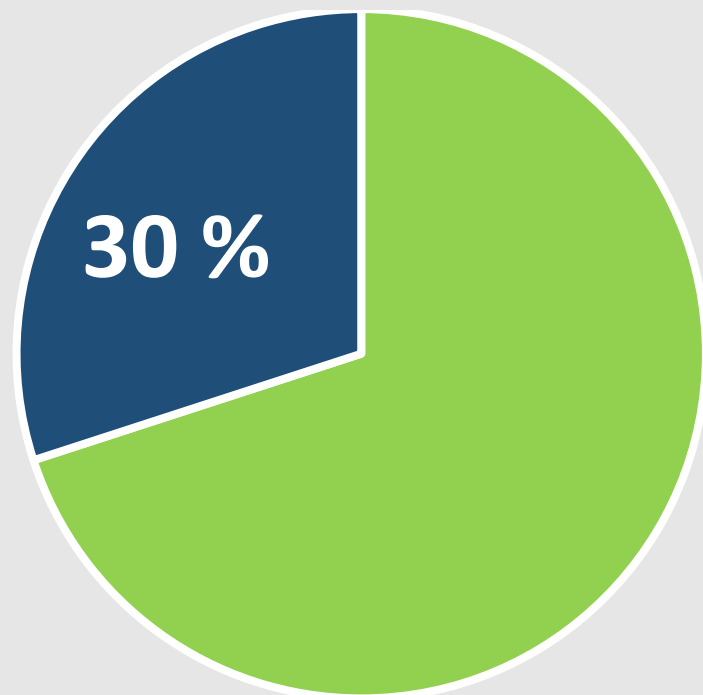
>

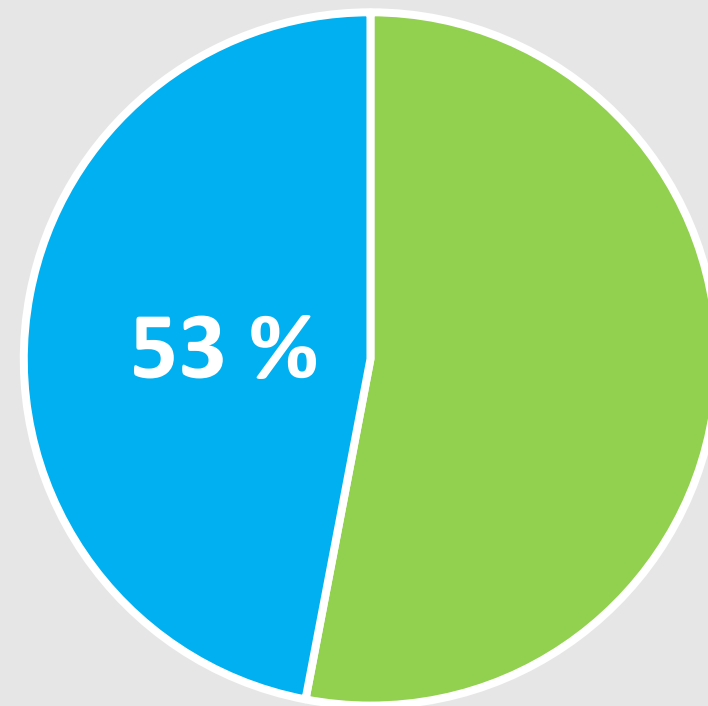
Trẻ em nông thôn có nguy cơ đuối nước **cao gấp 2 lần** trẻ em thành thị

Trẻ **dưới 5 tuổi** chiếm tỉ lệ tử vong do đuối nước cao nhất

~ **30%** học sinh tiểu học và THCS ở Việt Nam biết bơi

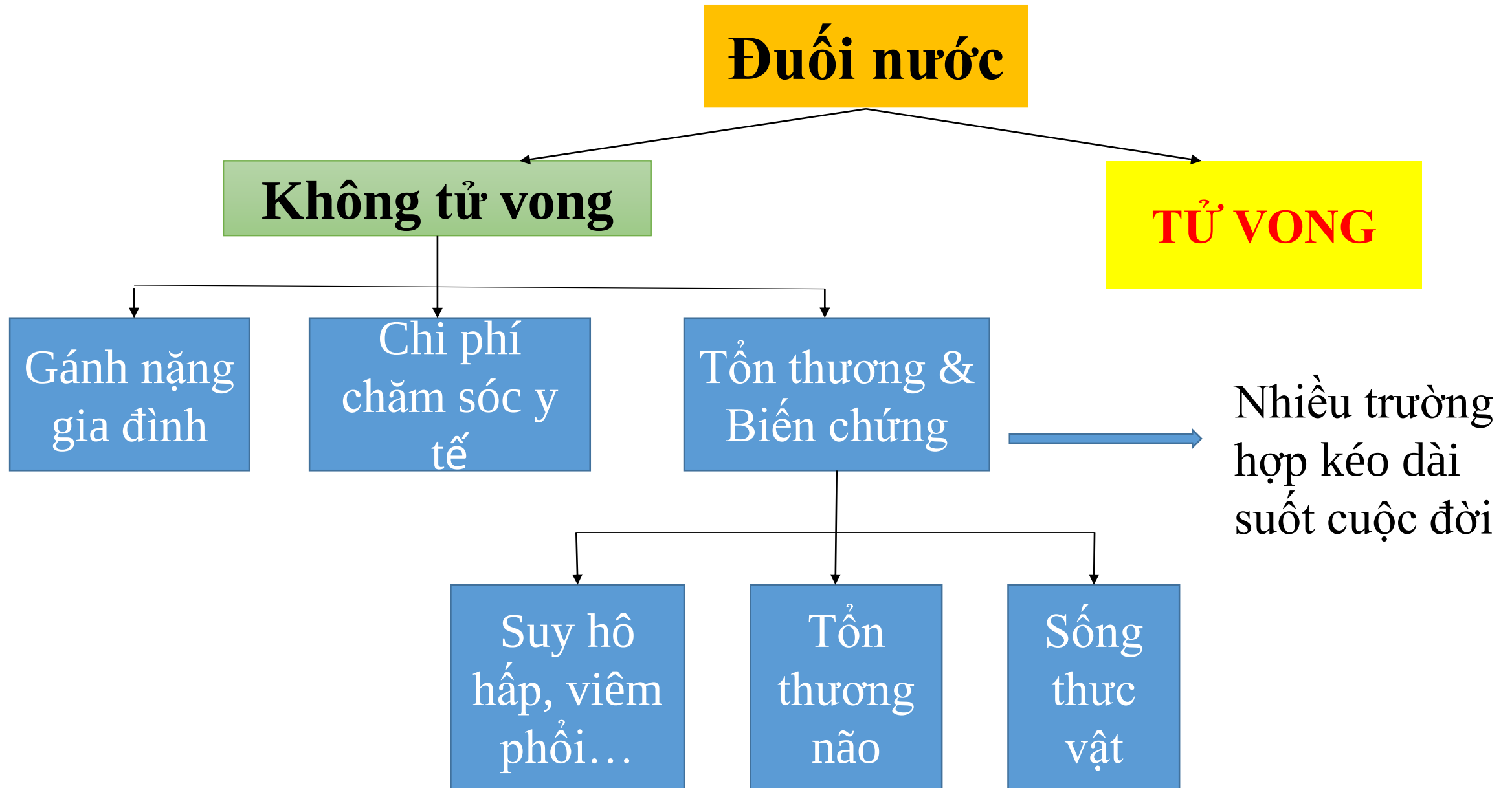

53% các trường hợp chết đuối xảy ra khi trẻ em chơi gần ao, suối, sông, hồ, kênh, mương,... không có sự bảo vệ của người lớn

HẬU QUẢ CỦA ĐUỐI NƯỚC

➤ Hậu quả của đuối nước

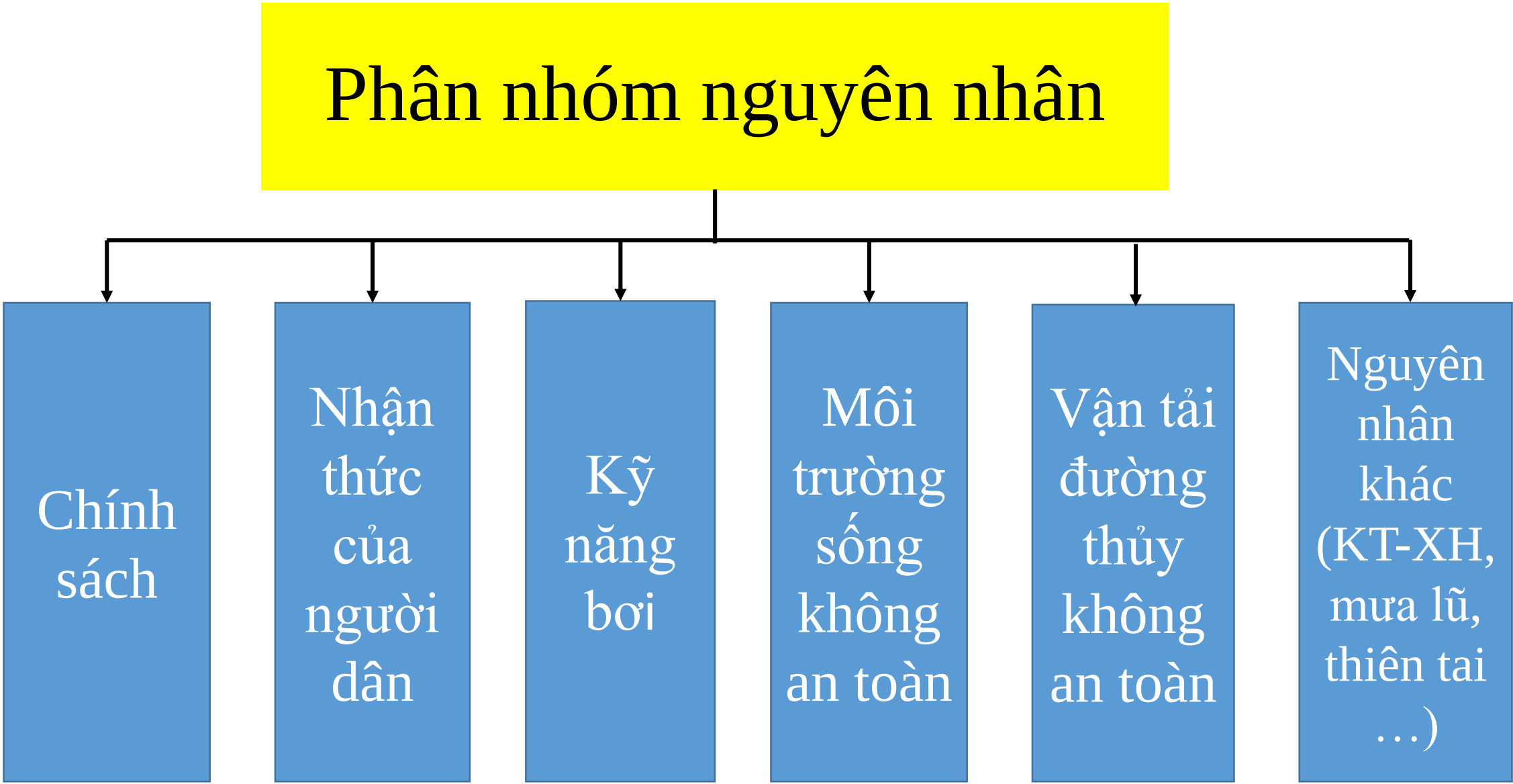
NGUYÊN NHÂN VÀ CÁC YẾU TỐ NGUY CƠ DẪN ĐẾN TAI NẠN DO ĐUỐI NƯỚC

BÀO ĐỘT

nạn đuối nước trẻ em

Phân nhóm nguyên nhân


```
graph TD; A[Phân nhóm nguyên nhân] --> B[Chính sách]; A --> C[Nhận thức của người dân]; A --> D[Kỹ năng bơi]; A --> E[Môi trường sống không an toàn]; A --> F[Vận tải đường thủy không an toàn]; A --> G["Nguyên nhân khác (KT-XH, mưa lũ, thiên tai ...)"]
```

Chính
sách

Nhận
thức
của
người
dân

Kỹ
năng
bơi

Môi
trường
sống
không
an toàn

Vận tải
đường
thủy
không
an toàn

Nguyên
nhân
khác
(KT-XH,
mưa lũ,
thiên tai
...)

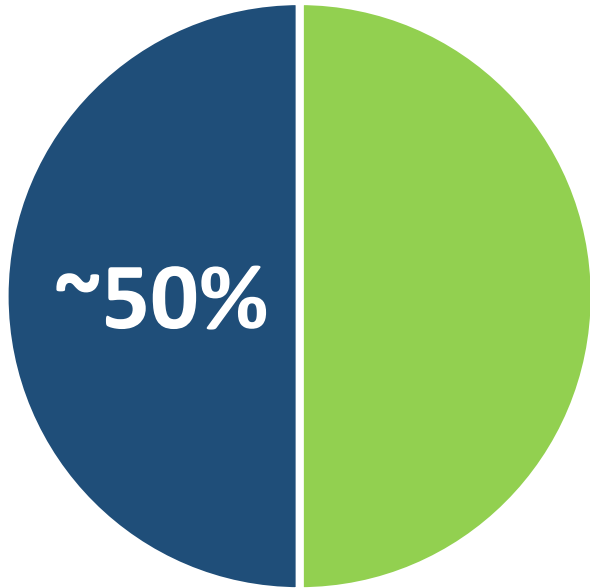
Nguyên nhân liên quan đến chính sách

- Chính sách về đào tạo, hướng dẫn tập bơi
- Các biện pháp ứng phó thiên tai lũ lụt, đảm bảo an toàn cho người dân khu vực vùng lũ.
- Các quy định và công tác kiểm soát về an toàn khi tham gia giao thông đường thủy: tàu, thuyền, cano
- Bố trí biển cảnh báo, rào chắn tại khu vực có nguy cơ đuối nước
- Các quy định và công tác quản lý an toàn bơi lội tại các khu vực vui chơi dưới nước: Bể bơi, công viên nước ...

Nguyên nhân về nhận thức

Các nhà lãnh đạo,
quản lý

Nhận thức về tầm quan trọng của **các quy định về an toàn phòng chống đuối nước** tại các khu vui chơi dưới nước như: Thiếu biển cảnh báo, thiếu trang thiết bị cứu đuối, thiếu người giám sát, người cứu hộ v.v.

Cộng đồng
(đặc biệt là
cha mẹ,
người chăm
sóc trẻ)

Bản thân trẻ

~ 50% các trường hợp chết đuối xảy ra ngoài trời khi trẻ tắm ở ao, hồ, sông, suối và tắm biển **thiếu sự giám sát của người lớn**

Nguyên nhân thiếu kỹ năng bơi

KHÔNG BIẾT BƠI

BIẾT BƠI

Chủ quan

- Bơi ở khu vực nước sâu, nguy hiểm
- Không khởi động trước khi xuống nước
- Bơi ngay cả khi người có nhiều mồ hôi hoặc khi vừa đi ngoài nắng về.
- Bơi trong khi trời tối, có sấm chớp, mưa
- ...

Thiếu kỹ năng an toàn trong môi trường nước

- Khi bị chuột rút
- Khi bị người đuối nước bám víu vào
- Khi bị bơi vào vùng xoáy
- Khi bơi ở khu vực nước mạnh, nguy hiểm
- ...

Môi trường sống không an toàn

- Trên địa bàn Hà Nội một số sông, suối, ao, hồ ... Tuy nhiên vẫn có một số ngôi nhà gần sông, suối, ao, hồ không có rào chắn, không có biển cảnh báo.

“Bãi biển” bên bờ sông Hồng →

Môi trường sống không an toàn

- Các giếng khơi, bể nước không có nắp đậy hoặc nắp đậy không an toàn.
- Một số vật dụng chứa nước cũng có thể là nguyên nhân đuổi nước cho trẻ em; thậm chí kể cả chum, vại nước ... quanh khu vực sinh sống.

Môi trường sống không an toàn

- Một số công trường đang xây dựng không có hành lang an toàn, không có rào chắn tại các hố nước, khu vực cống rãnh hoặc công trường xây dựng xong không đảm bảo san lấp các hố nước

Môi trường sống không an toàn

- Xung quanh khu vực sống có các hố ao sâu gây nguy hiểm như hố vôi tôi, hố lấy đất làm gạch ngói, hố lấy cát, hố lấy nước tưới hoa màu... không có hàng rào

Vận tải đường thủy không an toàn

- Các bến và phương tiện vận chuyển khách không thực hiện đúng quy định về an toàn giao thông đường thủy.
- Các thiết bị vận hành khi tham gia giao thông đường thủy không đảm bảo an toàn: Máy móc của tàu thuyền, phà, cano v.v không được kiểm định an toàn.

Vận tải đường thủy không an toàn

- Ý thức chấp hành các quy định an toàn trong vận tải đường thủy còn chưa cao.
- Thiếu trang bị cứu đuối
- Không mặc áo phao khi tham gia giao thông đường thủy
- Thiếu nhân viên cứu hộ
- .v.v.

Nhóm nguyên nhân khác (kinh tế, xã hội; mưa lũ, thiên tai ...)

- Giám sát thực hiện công tác phòng chống đuối nước trẻ em còn chưa chặt chẽ; còn thiếu một số các quy định cụ thể của pháp luật đối với việc xử phạt khi gây tai nạn đuối nước trẻ em.
- Sự quan tâm đầu tư nguồn lực của nhà nước và địa phương cho công tác phòng chống đuối nước và tai nạn thương tích trẻ em nói chung còn hạn chế.
- Một số khu vực hàng năm thường xuyên bị ảnh hưởng của thiên tai, lũ lụt hàng năm cũng gặp nhiều nguy cơ đuối nước.

CÁC BIỆN PHÁP PHÒNG TRÁNH TAI NẠN THƯƠNG TÍCH DO ĐUỐI NƯỚC

Nhóm biện pháp

```
graph TD; A[Nhóm biện pháp] --> B[Chính sách]; A --> C[Nhận thức của người dân]; A --> D[Kỹ năng bơi]; A --> E[Môi trường sống không an toàn]; A --> F[Vận tải đường thủy không an toàn]; A --> G["Nguyên nhân khác (KT-XH, mưa lũ, thiên tai ...)"]; B --> H[THỰC HIỆN ĐỒNG BỘ]; C --> H; D --> H; E --> H; F --> H; G --> H;
```

Chính
sách

Nhận
thức
của
người
dân

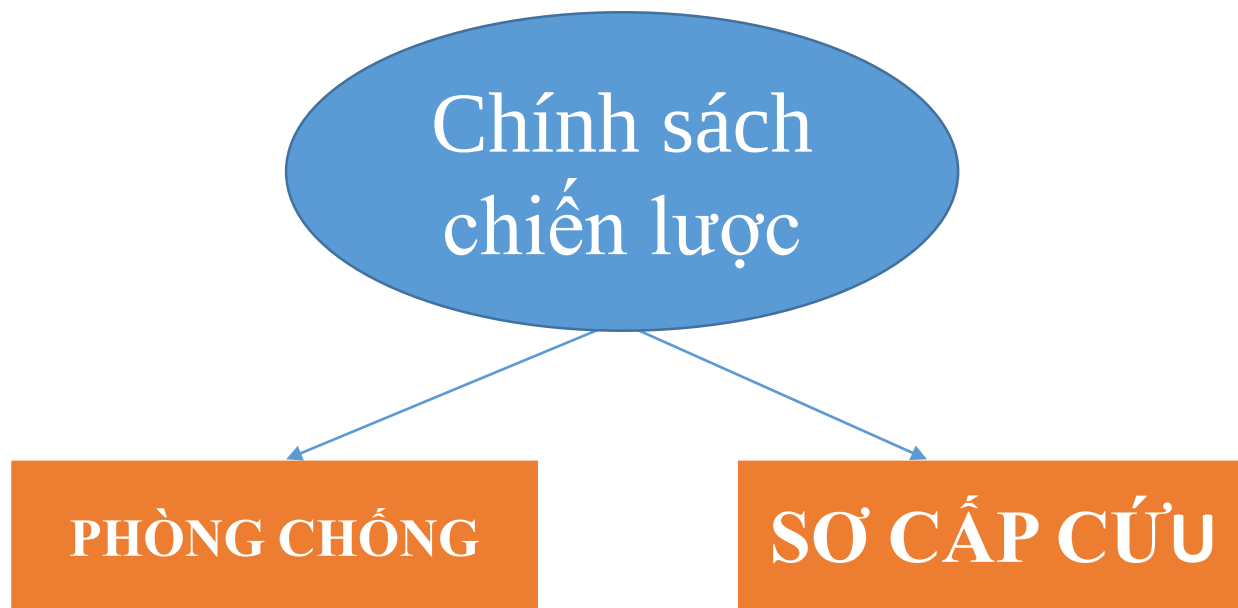
Kỹ
năng
bơi

Môi
trường
sống
không
an toàn

Vận tải
đường
thủy
không
an toàn

Nguyên
nhân khác
(KT-XH,
mưa lũ,
thiên tai
...)

THỰC HIỆN ĐỒNG BỘ

- Sự chỉ đạo của chính quyền địa phương (*có đvị thường trực tham mưu => y tế xã*)
- Phối hợp liên ngành
- Triển khai thực hiện tổng thể đồng bộ

- ✓ Mỗi địa phương, ngành cần xây dựng kế hoạch cụ thể riêng, phù hợp với tình hình thực tế
- ✓ Các khu vực hay xảy ra mưa bão, ngập úng => Kế hoạch, phương án ứng phó lũ và biện pháp cụ thể phòng đuối nước cho người dân

Tăng cường nhận thức

Nhóm đối tượng	Nội dung
Các nhà lãnh đạo, nhà quản lý	☐ Tăng cường công tác truyền thông ☐ Tăng cường công tác xây bể bơi, dạy bơi ☐ Biện pháp can thiệp giảm thiểu điểm nguy cơ đuối nước ☐ Quản lý chặt các khu dịch vụ có hoạt động vui chơi dưới nước.
Người dân, cha mẹ, người chăm sóc trẻ	☐ Tầm quan trọng của việc phòng chống đuối nước ☐ Nâng cao ý thức trong việc đầu tư cho trẻ được học bơi từ sớm. ☐ Giám sát chặt chẽ hoạt động vui chơi của trẻ đặc biệt tại các vùng có nhiều sông, hồ, ao, khu vực nông thôn, khu vực ven sông, suối ☐ Giám sát chặt chẽ khi trẻ đi bơi.
Trẻ em	☐ Không chơi đùa ở gần sông, ao, hồ, ruộng nước, hố nước ... và những nơi có biển báo nguy hiểm

➤ Cải thiện kỹ năng an toàn trong môi trường nước

- Hạn chế trẻ tiếp cận với vùng nước (ao, hồ, sông suối ...) nếu không biết bơi;
- Tăng cường hướng dẫn/dạy bơi ngay khi trẻ còn nhỏ. Vận động khuyến khích mọi người tham gia học bơi;
- Trẻ em chỉ bơi khi có người lớn giám sát và cho phép!

➤ Cải thiện kỹ năng an toàn trong môi trường nước

- × Không bơi ở những nơi có **biển báo nguy hiểm**, nước chảy xiết, nước sâu;
- × Không **nhảy cắm đầu hoặc bơi thi** ở những nơi không có chỉ dẫn;
- × Không **bơi một mình**;
- × Không **bơi ngay sau khi ăn/ ăn khi bơi**;
- × Không **bơi khi quá nóng hoặc mệt**;
- × Phải **khởi động kỹ** trước khi xuống nước;
- × Không bơi ngay khi người có **nhiều mồ hôi** hoặc khi vừa đi ngoài nắng về;
- × Lên bờ khi **trời tối, có sấm chớp, mưa**;

➤ Cải thiện kỹ năng an toàn trong môi trường nước

- ✓ Khi tham gia hoạt động bơi lội cần tuân thủ tuyệt đối các hướng dẫn và quy định của đơn vị.
- ✓ Có **hàng rào cảnh báo** giữa bể bơi trẻ em và người lớn;
- ✓ Tại các khu vực vui chơi dưới nước nên có **nhân viên cứu hộ** trực.
- ✓ Chỉ đi bơi ở các bể bơi bảo đảm an toàn và có nhân viên cứu hộ giám sát.

➤ Cải thiện môi trường sống đảm bảo an toàn

Tạo môi trường an toàn,
tránh xa nguồn nước

Ngăn trẻ tiếp
xúc với nguồn
nước

Đặt trẻ dưới sự
giám hộ chặt
chẽ của người
lớn

➤ Cải thiện môi trường sống đảm bảo an toàn

- Có **biển cảnh báo** tại các khu vực nguy cơ như: Ao, hồ, sông, ngòi, đầm nước ...
- Làm cửa chắn, hàng rào, công ngăn cách với những nơi có nguy cơ đuối nước như giếng nước, ao, hồ, hồ lấy đất làm gạch, ngói, hồ lấy cát, hồ vôi, hồ lấy nước tưới hoa màu v.v.

➤ Cải thiện môi trường sống đảm bảo an toàn

- Các bể chứa nước khu vực công cộng phải có nắp đậy kín, có khóa an toàn.
- Các gia đình có bể bơi riêng cần có cửa, khóa an toàn tránh đuối nước cho trẻ em.

➤ Phòng chống đuối nước khi tham gia giao thông đường thủy

- Tuân thủ tuyệt đối các quy định về an toàn giao thông đường thủy.
- Người tham gia điều khiển tàu thuyền phải kiểm tra kỹ máy móc, các thiết bị an toàn trên tàu thuyền, không chở quá tải ...
- Người tham gia giao thông đường thủy phải có các trang phục phòng hộ an toàn như áo phao cứu hộ ...
- Trẻ em không được tự ý lái xuồng, thuyền... khi chưa xin phép người lớn.

SƠ CẤP CỨU ĐUỐI NƯỚC

Nguyên tắc xử trí ban đầu

1. Quan sát hiện trường, loại trừ mỗi nguy hiểm có thể xảy ra.
2. Gọi người giúp đỡ
3. Tách nạn nhân ra khỏi nước càng sớm càng tốt.
 - Người không biết bơi tuyệt đối không bao giờ được nhảy xuống biển, ao, hồ, sông sâu để cứu người bị tai nạn đuối nước.
 - Khi cứu người bị đuối nước, cần phải có dụng cụ, phương tiện cứu đuối như: thuyền, cây, dây, phao hoặc can nhựa để làm phao...
 - Người có khả năng bơi lội tốt có thể xuống nước để cứu người, đây là giải pháp cuối cùng khi không còn giải pháp nào khác.
4. Tiến hành sơ cứu khẩn trương sau khi đưa nạn nhân khỏi nước

Tách nạn nhân ra khỏi nước

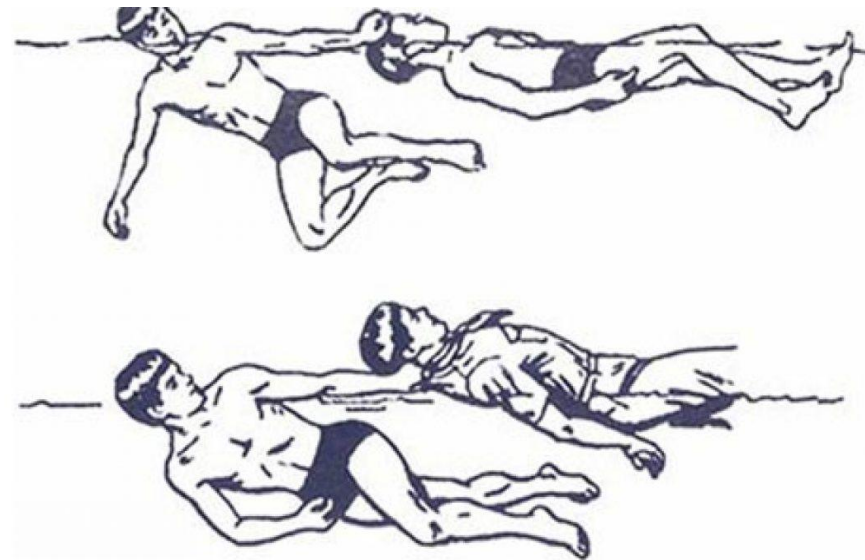
- Đuối nước trên cạn hoặc chỗ nước nông:
Thông thoáng đường thở bằng cách nâng mặt nạn nhân ra khỏi nước, đưa đến chỗ an toàn.
- Nơi nước sâu: Tuyệt đối **không nhảy xuống cứu khi không biết bơi**.
 - ✓ Nạn nhân ở gần bờ, chưa chìm: quăng phao có buộc dây, dây thừng hoặc sào... để nạn nhân bám và kéo vào bờ.
 - ✓ Nạn nhân chìm ở chỗ nước sâu, xa bờ
=> Nhanh chóng xuống nước để vớt nạn nhân vào bờ

➤ Chú ý khi xuống nước cứu nạn nhân

- Người bị đuối nước thường hết hoảng, giấy giụa => túm chặt và làm người cứu cũng bị chìm xuống.
- Phải khẩn trương, tìm con đường ngắn nhất đến chỗ nạn nhân

- Không để nạn nhân tím bằng cách:

- Xoay lưng nạn nhân về phía người cứu, hai tay xốc nách nạn nhân, giữ chặt vai và bơi bằng hai chân hoặc dùng một tay túm tóc, cổ áo để kéo (giữ cho mũi và miệng nạn nhân nhô lên khỏi mặt nước) dùng tay còn lại và hai chân bơi nghiêng.
- Nếu nạn nhân còn khả năng bơi được một chút, bảo nạn nhân bám vào vai, người cứu bơi sắp đưa nạn nhân vào bờ.

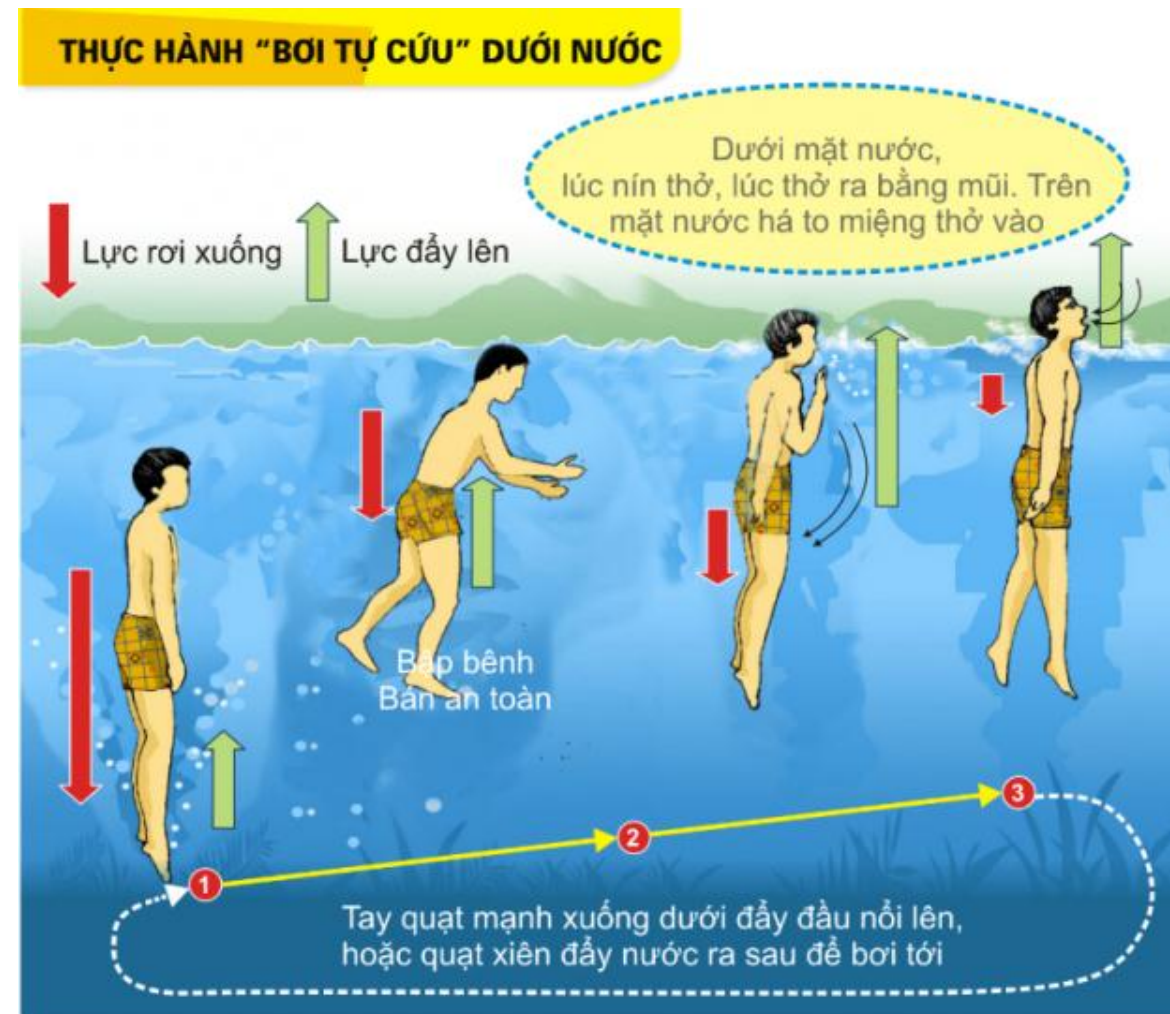
Link clip: <https://www.youtube.com/watch?v=i1yzP9DvuKg>

Kỹ năng cứu đuối

(cứu bản thân và cứu người khác khi gặp đuối nước)

Cần làm gì khi
gặp nguy hiểm
trong môi
trường nước ?

- **Kêu cứu thật to**
- Bình tĩnh làm nổi người lên bằng cách hít một hơi dài, thả lỏng người.
- Bơi theo dòng nước để thoát khỏi chỗ xoáy, chỗ sâu và bơi vào bờ.

➤ Sơ cấp cứu khi đã đưa nạn nhân lên bờ an toàn

Tình huống: Trên đường đi học về, 5 bạn học sinh rủ nhau tắm đầm nước gần trường. Trong đó 2 bạn biết bơi thì bơi ra khu vực giữa đầm nước, 1 bạn biết bơi và 1 bạn không biết bơi thì tắm ở khu vực gần bờ, bạn còn lại do không biết bơi nên không dám xuống nước. Trong lúc đang vừa bơi vừa đùa giỡn thì 2 bạn đang bơi giữa hồ bỗng dưng bị chới vớ dưới dòng nước. Khi phát hiện ra bạn mình bị như vậy, các bạn còn lại sẽ làm gì?

BÀI TẬP THỰC HÀNH

➤ Mỗi quận huyện tự xây dựng một tình huống về đuối nước và cách xử trí

=> Gửi về Khoa SKMT-YTTH trước ngày 30/10/2020 về địa chỉ email: ctpctntt@gmail.com

Thank You

